

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.07.2021

Lēmums Nr. 5-02/16
par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*JĒKABPILS DOLOMĪTS*”, reģistrācijas numurs 45403014802, juridiskā adrese: “*Dzīles*”, Salas pagasts, Salas novads¹, LV-5230, elektroniskā adrese: j.dolomits@inbox.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Dolomīta atradne “*Birži Miķelāni*” (turpmāk – Atradne), iecirknis “*Dzīles*”, Salas pagasts, Jēkabpils novads, zemes vienība ar kadastra numuru 5686 009 0037 (kadastra apzīmējumi 5686 009 0037, 5686 009 0416, 5686 009 0423, 5686 009424, 5686 009 0271, 5686 009 0306) (turpmāk – Darbības vieta).

Īss paredzētās darbības raksturojums, faktu konstatācija un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) 2021. gada 14. jūnijā saņēma Ierosinātājas 2021. gada 14. jūnija iesniegumu Nr. 03 “*Ierosinātāja pieteikums par IVN procedūru*”, ar ko lēmuma pieņemšanai par ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) procedūru pieteikta paredzētā darbība: dolomīta ieguve Atradnes iecirknī “*Dzīles*”, Salas pagastā, Salas novadā, Darbības vietā (turpmāk – Iesniegums).
2. Izvērtējot Iesniegumā norādīto un Biroja rīcībā esošo informāciju, Birojs konstatē turpmāk norādīto:
  - 2.1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka IVN nepieciešams paredzētajām darbībām, kas saistītas ar šā likuma 1. pielikumā minētajiem objektiem. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkts kā darbību, kam nepieciešams IVN, uzskaita derīgo izrakteņu ieguvi 25 ha vai lielākā platībā (vai kūdras ieguvi 150 ha vai lielākā platībā). Papildus Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 5. punkta b. apakšpunkts noteic, ka IVN nepieciešams arī izmaiņām esošajās darbībās, “*ja izmaiņu rezultātā tiks sasniegtas vai pārsniegtas šā likuma 1. pielikumā minētās robežvērtības*”.

¹ Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam no 2021. gada 1. jūlija Salas novads iekļauts Jēkabpils novada administratīvajā teritorijā.

- 2.2. Atradni veido divi iecirkņi: 2006. gada izpētes laukums un 2009. gada izpētes 1. un 2. laukums. Kopējā Atradnes platība ir 38,05 ha.
  - 2.3. Dolomīta ieguvei Atradnes 2006. gada izpētes laukumā 15.6 ha platībā pirms vairāk nekā 10 gadiem tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums, kas noslēdzās 2007. gadā². Saskaņā ar veikto IVN – dolomīta ieguve bija paredzēta Darbības vietas teritorijā ietilpstošajās zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 5686 009 0037 un 5686 009 0271.
  - 2.4. 2010. gadā Ierosinātāja vēlējās paplašināt dolomīta ieguves teritorijas līdz 38,05 ha, veicot dolomīta ieguvi visā Atradnes un Darbības vietas teritorijā, t.i. – arī Atradnes 2009. gada izpētes 1. un 2. laukumā. Šādai Ierosinātājas iecerei ar Biroja 2010. gada 9. jūnija lēmumu Nr. 158 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 158) tika piemērota IVN procedūra, ņemot vērā ieguves kopējo platību un sagaidāmo ietekmi uz vidi.
  - 2.5. 2010. gada 29. jūnijā Ierosinātāja atkārtoti vērsās Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk – Dienests)³, norādot, ka tiek samazināta dolomīta ieguves platība, tā ieguves teritoriju paplašināšanu paredzot vairs tikai Atradnes teritorijā ietilpstošā 2009. gada izpētes 1. un 2. laukuma daļā 9 ha platībā (2009. gada izpētes 1. laukuma teritorijā paplašināšana par 6 ha, bet 2. laukuma teritorijā par 3 ha), kā rezultātā ieguves kopējā platība Atradnē sasniegtu 24,59 ha. Dienests Ierosinātājas izmainītajai iecerei veica ietekmes sākotnējo izvērtējumu⁴, un Birojs ar 2010. gada 24. augusta lēmumu Nr. 249 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 249) nepiemēroja Ierosinātājas izmanītajai (samazinātajai) iecerei IVN procedūru.
  - 2.6. Dienests 2010. gadā 23. septembrī izdeva Ierosinātājam tehniskos noteikumus Nr. DA10TN205 derīgo izrakteņu ieguvei Atradnē paplašinātajā platībā, kas nepārsniedz 24,59 ha (turpmāk – tehniskie noteikumi Nr. DA10TN205).
  - 2.7. Dienests ar 2021. gada 10. maija vēstuli Nr. 12.10/984/DA/2021 “*Par viedokļa sniegšanu*” informēja Biroju, ka Dienests Ierosinātājam uz laiku līdz 2035. gada 6. oktobrim ir izsniedzis zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr. CS14ZD0562 dolomīta ieguvei Atradnē (turpmāk – licence Nr. CS14ZD0562), vienlaikus pieļaujāmās ieguves robežas derīgo izrakteņu ieguves projektā noteiktas un saskaņotas atbilstoši Ierosinātājas samazinātajai iecerei, kurai netika piemērots IVN ar Lēmumu Nr. 249. Dienests Biroju informēja par Dienesta konstatēto, proti, ka Ierosinātāja dolomīta ieguvi Atradnē veic neatbilstoši derīgo izrakteņu ieguves projektam un neievērojot projektā noteiktās izstrādes laukuma robežas (24,59 ha), tādējādi patvaļīgi uzsākti un turpinās dolomīta ieguves darbi platībā, kas pārsniedz Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punktā noteikto platību.
3. Ņemot vērā minēto, konstatējams, ka Ierosinātāja ir uzsākusi īstenot darbību, par kuru izdots Biroja Lēmums Nr. 158, proti, uzsākta darbība, kam bija nepieciešams un jau bija piemērots IVN:

3.1. Novērtējuma likuma 3. panta 7. punkts kā vienu no ietekmes uz vidi novērtējuma

² Biroja 2007. gada 31. oktobra Atzinums Nr. 12 *Par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu*” (turpmāk – Atzinums Nr. 12).

³ Kopš 2021. gada 1. jūlija, apvienojot Valsts vides dienesta Daugavpils un Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes, izveidota Latgales reģionālā vides pārvalde.

⁴ Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes 2010. gada 2. augusta sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr. DA10SI14.

pamatprincipiem noteic paredzētās darbības sadalīšanas aizliegumu: “*paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādējādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme*”.

- 3.2. Lēmums Nr. 249, ar kuru netika piemērots IVN ierosinātājas iecerei veikt dolomīta ieguvu Atradnes samazinātajā platībā, tika pieņemts, ņemot vērā to, ka ieguves kopējā platība nesasnies 25 ha. Pie apstākļiem, kas noskaidroti pašlaik (ka faktiski Ierosinātāja vēl arvien paredzējusi un arī jau uzsākusi dolomīta ieguvu Atradnē platībā līdz 38,05 ha), konstatējams, ka Lēmums Nr. 249 par IVN nepiemērošanu nebūtu bijis pieņemts, jo tas būtu pretrunā Novērtējuma likumā noteiktajam. Ir kļuvis acīmredzams, ka Ierosinātājas nodoms ir veikt dolomīta ieguvu visā Atradnes teritorijā atbilstoši Lēmumā Nr. 158 jau konstatētajam, un Ierosinātājas iecerei bija jāveic IVN.
4. Paredzētajām darbībām, kas atbilst Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktam un 1. pielikumam, ietekmes uz vidi novērtējums ir obligāts, un to uzsākšana un veikšana pirms šāds novērtējums veikts un pieņemts paredzētās darbības akcepta lēmums (Novērtējuma likuma 21., 22. pants), ir aizliegta. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2011/92/ES *Par dažu privātu un publisku projektu ietekmes uz un vidi novērtējumu* (turpmāk – Direktīva 2011/92/ES) un Novērtējuma likuma (ar ko Latvijā pārņemta Direktīva 2011/92/ES) nosacījumiem – pirms tiek dota piekrišana tādu projektu īstenošanai, kam ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, ir jānodrošina, ka tiek veikts šādu darbību ietekmes uz vidi novērtējums. Ietekmes uz vidi novērtējums veicams Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu šādu darbību iespējamās īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, tostarp īpašumus, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību, izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 1., 2. punkts). Atbilstoši Direktīvas 2011/92/ES un Novērtējuma likuma nosacījumiem – atpakaļ vērsti ietekmes novērtējums parasti netiek veikts, jo procedūra pēc būtības ir *ex ante* instruments, ko veic pirms darbības uzsākšanas. Tomēr Eiropas Savienības tiesa ir noteikusi, ka saskaņā ar Eiropas Kopienas līgumā noteikto lojālas sadarbības principu dalībvalstīm savlaicīgas ietekmes nenovērtēšanas gadījumos ir pienākums likvidēt Kapienu tiesību, kas ietver arī Direktīvu 2011/92/ES (pirms tam Direktīva 85/337/EEK), pārkāpuma radītās prettiesiskās sekas (lieta C-201/01 70. paragrāfs). Tāpat noteikts, ka kompetentajām valsts iestādēm ir *pienākums veikt visus nepieciešamos pasākumus dalībvalsts procesuālās autonomijas ietvaros, lai labotu šāda novērtējuma neveikšanu* (C-201/01 64. un 65. paragrāfs, C-420/11 37. paragrāfs, C-215/06 59. paragrāfs). Administratīvā procesa likuma 15. panta ceturtnā daļa noteic, ka, *piemērojot Eiropas Savienības tiesību normas, iestāde un tiesa ņem vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru*.
5. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs konstatē, ka Ierosinātājas jau uzsāktā un plānotā dolomīta ieguves teritoriju paplašināšana no 15,6 ha līdz 38,05 ha atbilst darbībai, par kuru jau izdots Biroja Lēmums Nr. 158, ka tai nepieciešams IVN, kā arī atbilst Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 5. punkta b. apakšpunkta un 1. pielikuma 25. punkta nosacījumiem. Lai arī šāda darbība jau daļēji uzsākta, tai skaitā robežās, par kuru pēc Biroja Lēmuma Nr. 249 izdošanas izsniegti tehniskie noteikumi Nr. DA10TN205 un licence Nr. CS14ZD0562, ir pamatoti piemērot un veikt IVN procedūru, ar kuru cita starpā arī atpakaļ vērsti tiek novērtēts esošais vides stāvoklis un ietekmes, kas iestājušās, veicot darbību bez IVN.
6. Novērtējuma likuma 7. panta pirmā daļa noteic, ka Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 5. punktā minētās darbības lēmuma par IVN piemērošanu pieņemšanai piesaka

Birojā. Ievērojot minēto, Iesnieguma izskatīšana ir piekritīga Birojam. Novērtējuma likuma 14. viens *prim* panta pirmā *prim* daļa paredz, ka Birojs par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu izdod lēmumu.

7. Ņemot vērā minēto, kā arī vadoties no Novērtējuma likuma 15. panta otrās daļas nosacījumiem, Birojs konstatē, ka izdodams lēmums par IVN piemērošanu, vienlaikus, ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, iespējamās ietekmes (troksnis, vibrācijas, gaisa piesārņojums, depresijas piltuve) un šādas ietekmes telpisko izplatību (ietekmes mērogs), augstu varbūtību un ilgumu, nosakāms, ka organizējama arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. panta pirmajā daļā noteikto, *“ja ir saņemts kompetentās institūcijas lēmums, ka veicams paredzētās darbības ietekmes novērtējums, ierosinātājs vismaz vienā pašvaldības izdotajā laikrakstā vai citā vietējā laikrakstā publicē paziņojumu par paredzēto darbību un sabiedrības iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par šīs darbības iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī individuāli informē tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Ierosinātājs minēto paziņojumu ievietošanai mājaslapā internetā elektroniski iesniedz kompetentajai institūcijai un pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā tiek plānota paredzētā darbība”*. Birojs vērš Ierosinātājas uzmanību, ka sabiedriskās apspriešanas organizēšanas nosacījumus pašlaik papildus noteic arī likuma *“Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums”* 20. pants.
8. Novērtējuma likuma 16. panta pirmā daļa paredz, ka pēc ierosinātāja rakstveida pieprasījuma kompetentā institūcija, kas konkrētajā gadījumā ir Birojs, izstrādā un nosūta ierosinātajam programmu, kas ietver prasības attiecībā uz informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu. Savukārt Ministru kabineta 2015.gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) 29. punkts noteic, ka paredzētās darbības ierosinātājs rakstisku pieprasījumu par programmas izstrādāšanu iesniedz Birojā ne agrāk, kā pēc paziņojuma par sākotnējo apspriešanu publicēšanas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 22.1. apakšpunktam.

Izvērtētā dokumentācija:

Ierosinātājas 2021. gada 14. jūnija Iesniegums ar tam pievienotiem materiāliem, Biroja 2021. gada 7. jūnija vēstule Nr. 5-01/604, Dienesta 2021. gada 10. maija vēstule Nr. 12.10/984/DA/2021, Biroja 2007. gada 31. oktobra Atzinums Nr. 12, Biroja Lēmums Nr. 158, Biroja Lēmums Nr. 249.

Lēmums:

Piemērot sabiedrības ar ierobežotu atbildību *“JĒKABPILS DOLOMĪTS”* paredzētajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei dolomīta atradnē *“Birži Miķelāni”*, iecirknī *“Dzīles”*, Salas pagasts, Salas novads, zemes vienībā ar kadastra numuru 5686 009 0037 (kadastra apzīmējumi 5686 009 0037, 5686 009 0416, 5686 009 0423, 5686 009424, 5686 009 0271, 5686 009 0306) – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Novērtējuma likuma 3. panta 7. punkts, 4. panta pirmās daļas 1. punkts un 5. punkts b. apakšpunkts, 7. pants, 14. viens *prim* panta viens *prim* pirmā daļa un piektā daļa, 1. pielikuma *“Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams”* 25. punkts.

Lēmuma apstrīdēšana:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 14. viens *prim* panta otrajai daļai šo Biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot sūdzību Administratīvās

rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 189. panta pirmā daļa) pēc pieteicēja adreses (fiziskā persona — pēc deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70. panta pirmā daļa).

Direktora p.i.,

Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja

(paraksts*)

Iveta Jēgere

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums izsūtīts arī:

1. Jēkabpils novada pašvaldībai, E. Adresē;
2. Valsts vides dienesta Latgales reģionālajai pārvaldei, E. Adresē.

Direktora pienākumu izpildītāja; Ietekmes uz vidi novērtējumu daļas vadītāja (*paraksts**)
Iveta Jēgere

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts: